

Qırım evladı

II нешир февраль 2019 с.

Бахт арасанъ, бар кучюньни бер Ватангъа, халкъына!

«Он дёрт яшында эдим. Энъ асав айгъырларны биле уйре-меджек къадар миниджи олгъан эдим. Атларны нех север-дим, окъумадан къачар, джылкыгъа къошардым, джылкыда козюме дакъкъан кери, тору, корен, борлу... сынлы бир ат коръдимми, къунан, денен – дакъмаздым, бир аркъан атар, тутар, ялынына япышыр, джуген салар, минердим...»

Н.Челебиджихан «Къарылгъачлар дуасы»

Номан Челебиджихан Джанкой дживарларындаки Сонакъ коюнде 1885 сенеси дюньягъа кельди. Кой мектебинде, сонъра Акъчора ве Зынджырлы медреселеринде тасиль алды. Медресе тасилинден къанатленмеген Номан, Истанбул дарульфунунынынъ укъукъ факультетинде девам эттире. Истанбулда тасиль алыркен, Тюркиеде кенъ къулач алгъан «Генч тюрклер» арекетининъ уриетчилик гъаелеринен меракълана, оларны теренден ве эр тарафлы огренмеге тырыша. 1912 сенеси тасилини битирген Челебиджихан Къырымгъа къайтып келе. Бир къач вакъыттан сонъ Русиени даа да якъындан огренмек ичюн Санкт-Петербурггъа кете. Джафер Сейдаметнен берабер Къырымда алынып барыладжакъ миллий къуртулыш арекетининъ программасыны азырлай. 1917 сенеси Къырым Мусульман Иджра Комитетининъ реиси сайлана. Къырымтатар халкъынынъ I Къурултайыны азырлав ве отъкерюв ишлерине етекчилик япа, Къырым Миллий укюметининъ реиси ола, къырымтатар классик эдебиятынынъ айдын сималарындандыр. Онынъ «Къарылгъачлар дуасы» адлы икъяеси къырымтатар несиринаинъ алтын фондуны тешкиль эткен эсерлерден биридир. Номан Челеби-

джиханнынъ «Ант эткенмен» шири исе къырымтатар халкъынынъ миллий гимнине чевирилди ве бугунде бугунъ озъ миллий мустакъиллиги ичюн амансыз куреш алып баргъан миллетимизнинъ рухуна рух, къуветине къувет къоша. 1918 сенеси февраль 23 куню большевиклер тарафындан кийикдесине къатиль этильди. Яш омюрини миллетнинъ айдын, сербест келеджеги ичюн феда эткен Номан Челебиджихан большевиклернинъ богъазына келип тыкъылгъан бир кемик киби эди.

Антлы къурбанымыз, улу шейтимиз Номан Челебиджиханнынъ: **«Къырымны къангъа богъа билирлер, юртны атешке бере билирлер, эр шейимизни махв эте билирлер... Факъат бутюн булар къырымлыларнынъ истикълял иманларыны йыкъмагъа дегиль, оны къуветлендирмеге ярайджакътырлар. Тарихнынъ эрте-кеч яшайджакъ шейи – мустакъиль ве месут**

Къырымдыр...», деген сёзлерини ич бир вакъыт, ич бир вазиетте нуттамалымыз.

ЧЕЛЕБИДЖИХАНЫМ!...

Къара денъиз далгъалары олды кефинъ,
Юреклерни эп сызлата сувгъан дефинъ.

Атта далгъа тилиндедир юрт севмек фенинъ,

Денъизимиз ташларына сачрагъан къанынъ,

Джанымызда ольмез джаным – Челебиджиханым!...

Ниет пак, юзю парлакъ, сёзю парлакъ – мерт,

Адалетнинъ ёлларында сёнмез чыракъ – мерт.

Тильде йырсынъ, къолумызда мавы байракъ – мерт,

Ишанчымыз, таянчымыз, мукем иманым,

Излерингъе бар имкяным – Челебиджиханым!...

Арзунъ эди шу Къырымны гульдемет япмакъ,

Девлет тиклеп эр бир халкънынъ хатрыны тапмакъ.

Бугунъ биз де ёлундамыз, курешимиз акъ,

Эждатларгъа садыкъ эвлят, антлы къурбаным,

Алем бильген мертлик шаным – Челебиджиханым!...

Шерьян Али

Эфсаневий учюджи-сынавджи Амет-хан Султан

Амет-Хан Султан 603 де Александр Невский арбий учув кечирди, 130 ордени иле, I дeредже ава урушында исе шахсен озо душман-нынъ 30 учагыны кыбды, ве 19 учагъны – группа шекилинде кечирильген арбий урушларда. Эки дефа Совет Бирлиги Къараманынынъ Алтын Йылдыз мукафаты иле, учь Ленин ордени иле, беш Къызыл Байрак ордени иле, эм

«Къарталлар
кокте оле!»

Улу Ватан дженки ордени иле, Къызыл Йылдыз ордени иле, «Знак Почёта» ордени иле такъдирленди. Онъа он медаль, экинджи дeредже Девлет мукафаты, СССР-де нам къазангъан учюджи-сынавджи унваны берильди. Дженктен сонъ янъы авиацион ве космик техниканынъ сынавджысы олды. 1971 сене февральнинъ 1-де невбеттеки учагъны сынагъан вакъытта эляк олды.

Амет-Хан! Коклерде Султансынъ!
Амет-Хан! Тиллерде дестансынъ!
Амет-Хан! Шуретинъ сёнмейджек,
Эбедий яшайджакъ инсансынъ!

Озь юртынъа севги беслеп, кучъке толдынъ,
Къоркъмай кирдинъ кокъюзюнде атешилерге.
Улькемизде къош йылдызы батыр олдынъ,
Халкънен биргетип қельдинъ енъишлерге.

Тыныч аятта челик къушлар сынадынъ сен,
Кокюзюнде гедже олдынъ, кунъдюз олдынъ.
Омюр бою кокъте учып сыналдынъ сен,
Тлап сонъунда озюнь де бир йылдыз олдынъ.

Номан Челебиджиханнынъ хатырасына кечирильген тедебир

23 февраль куню Акъмесджитте Къырымтатар миллий къараманы, Къырым мусульманларнынъ муфтийи, сиясетчи, Къырымтатар миллий Къурултайы президиумнынъ азасы, Къырым халкъ Джумхуриетининъ укюмет реиси Номан Челебиджиханнынъ адына яшлар арасында эдебий конкурс отъкерильди.

Бизим мектебимизни 11 сыныф талебеси Сейт-мамутова Эльмаз ве 6 сыныф талебеси Джанаев Исмаил такъдим эттилер. Олар «Эдебий эсернинъ дикломациясы» номинациясында II ерлерни къазандылар. Хайырлаймыз талебелеримизни!

Noman Çelebicihannın
hatırasına bağışlanmış edebiy yarış
"Ant etkenmen!"

«Ильк чечеклер»
ярышынынъ нети-

28 февральде Экологик проблемалары боюнджа «Табиатны къорчалав» акциясы илян этильди. Иштиракчилер экология «Ильк чечеклерни къорчалайыкъ!» мевзусы боюнджа ресимлер, сахтеярлыкълар азырладылар. Ярышта мектебимизнинъ 1-5 сыныфлар иштирак эттилер, ве айны бу номинациялардан гъалип чыкътылар. Хайырлаймыз! Бойле девам этмек!

Февраль 21—Халкъара Ана тили куню

Эр йыл 21 февральде Халкъара ана тили куню къайд этиле. Бизим тилимиз – кырымтатар тили. О бизге ана сютюнден берильген, эждатлардан къалгъан къыйметли мирастыр. Тилимизни севмек, къорчаламакъ, тилимизде лаф этмек керекмиз.

Мектебимизде де бу тантаналы вакъиа юксек seviеде кечирильди. Бутюн кунь мектеп коридорларында ана тилимизде йырлар янъгырады, талелелер дивар газеталарыны азырладылар. Мектепте бу куню озара ана тилимизде лаф этмек шарттыр. Базы сыныфлар арасында интеллектуаль ярышлар кечирильди.

Юкъяры сыныф талелелери исе Акъмесджит шеэри КъМПУ-ке бардылар. Анда келеджек студентлер ичюн Халкъара ана тилине

багъышлангъан кырымтатар тилинде олимпиада отъкерильди. Талелелеримиз озь билгилерини юксек seviеде косьтердилер ве II тургъа давет этильдилер.

«Тиль-халкънынъ энъ буюк байлыгыдыр!»

МЕКТЕП ВЕ МИЛЛИЙ ТИЛЬ

Парлакъ фикир, терен акъыл къазанылыр мектепте. Бундан марум къалгъан адам акъи олур, эльбетте! Илим, унер, миллий тильни бунда огренир инсан, Бир миллетке кереги де — ана тиль, ана лисан.

Не зевкълыдыр мектеп чагъы, ана тили эм тасиль, Джеалет — бир сия леке, буны узериньден силь. Мектеп илим дерьсясыдыр, сен де бунъа дал да чыкъ, Намлы, шуретли олурсынъ, джаилликни ур да йыкъ!
Якъуп Шакир-Али

Кене гъалебе! «Тиль – халкънынъ руху» ярышы

Мектебимизде «Тиль - Усеиновнынъ «Бу сенинъ халкънынъ руху» адлы ярышнынъ муниципаль окъуды.

этапы отъкерильди. Конкурс «Эдебий эсернинъ дикломациясы» ве «Сез устасы» номинацияларда тайин этильди. Бизим мектебимизни 1-а, 4-б, 5-б, 6 ве 7 сыныф талелелери такъдим эттилер. «Эдебий эсернинъ дикломациясы» номенациясында 6 сыныф талелеси Джанаев Исмаил I ерни къазанды. О Сейран

«Бу сенинъ Ватанынъ» адлы шиирни окъуды.

13 февраль куню Акъмесджит шеэринде кечирильген Джумхуриет этапында Джанаев Исмаил II ерни къазанды. Машалла талелемизге!

Мектебимизнинъ гуруры!

Мектебимизнинъ йылдызы, алтын сесининъ саиби Джанаева Айше-Шерфе 4-а сыныфта окъумакъта. Балалыкътан музыкагъа, миллий оюнларгъа авес эте. Озь гурь, аэнкли сесинен чешит конкурсларнынъ гъалиби.

Якъында Акъмесджит шеэринде откерильтген «Canlı ses» конкурсунда II ерни къазанды.

Ана-бабасынынъ къуванчы Айше-Шерфе даа ана тилини пек сева. Сербест вакъытында къырымтатар тилинде шиирлер яза.

*«Балкъурт, балкъурт, балкъуртым!
Сен бал топла, балкъуртым
Кунеш чыкъса юкълама,
Санъа дерлер Машалла!»*

*«Саба эрте балкъуртлар,
Ишни тез-тез япалар,
Бакъынъыз, балачыкълар!
Насыл ишкир балкъуртлар!»*

Айше-Шерфе къызымызгъа ишлеринде мувафакъиетлер тилеймиз! Илериде юксек севиели ярышларда эп I олмагъа Аллах къысмет этсин! Ана-бабанъны даима севиндир!

Айше-Шерфе Джанаева

«Къырым эвляды» газетасы

Къырымтатар тилинде айда бир кере нешир этиле.

Баш муаррир: Э. Исмаилова

Муарриет: Р.Абдуллаев, Л.Османов.

Бизим адресимиз: Судакъ ш., Бирюзова, 7 сокъагъы

**Сайтымыз: <http://sudak-school3.ru>
qirimevlyadi@mail.ru**